

Γράφει ο
Σωτήρης Σαλής*

**Παραγωγή
φυτών
Ελιάς
από Πυρήνες
Καρπών
επιλεγμένων
Ποικιλιών**

Η παραγωγή δενδρυλλίων ελιάς από οργανωμένα φυτώρια, γίνεται με διάφορους τρόπους και τεχνικές, οι οποίες ποικίλουν από χώρα σε χώρα και από περιοχή σε περιοχή. Στην Ελλάδα, οι επικρατέστερες μέθοδοι πολλαπλασιασμού που χρησιμοποιούνται σήμερα, είναι με εμβολιασμό σε σπορόφυτα άγριων ή ημίάγριων ελιών, με εμβολιασμό σε κονιουσράκια και τέλος με απευθείας ήμερα τμήματα του φτυού (φνήλοφόρα μοσχεύματα, κονιουσράκια, ιστοκαλλιέργεια, κ.α.).

Οι φυτωριούχοι ελιάς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Δυτικής Κορινθίας - είναι μια περιοχή με άριστες κλιματολογικές συνθήκες και εδώ και πολλές δεκαετίες έχει αναδειχτεί σε κύρια περιοχή παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού, και ειδικότερα ελιάς και εσπεριδοειδών - εφαρμόζουν τη τεχνική εμβολιασμού σποροφύτων για την παραγωγή δενδρυλλίων ελιάς με πολύ καλά αποτελέσματα. Η δυσκολία στην παραπάνω μέθοδο έγκειται στο ποσοστό φυτρώματος των σπόρων. Απαιτείται επιλογή λιγότερο εξευγενισμένων ποικιλιών ελιάς, διότι έχει διαπιστωθεί, όπως αναφέρουν στα βιβλία τους και οι «**Σαρακωμένος-Αναγνωστόπουλος**», ότι όσο περισσότερο ευγενής είναι η ποικιλία των προερχόμενων σπόρων, τόσο η βλαστικότητα των σπερμάτων ελαττούται και γιαυτό συνιστούν την προτίμηση κατά κανόνα σπόρων κότινου / αγρίων ελιών. Η μέθοδος ανάπτυξης δενδρυλλίων με τη σπορά πυρήνων είναι αρκετά χρονοβόρα, επειδή απαιτούνται διαδικασίες όπως είναι η συλλογή καρπών ελιάς, η εκπυρήνωση, η κατασκευή σπορειών για τη σπορά, η μεταφύ-

τευση των νέων φυτών στο φυτώριο, η ικανοποιητική ανάπτυξη τους ώστε να μπορεί να γίνει ο εμβολιασμός και να παραχθούν κατάλληλα δενδρύλλια για εγκατάσταση στο χωράφι. Οι φυτωριούχοι μετά από μακροχρόνιες παρατηρήσεις επιλέγοντας σπόρους ελιάς, ακόμα και από συγκεκριμένα καλλιεργούμενα δένδρα που έχει αποδειχτεί ότι παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό βλαστικότητας και όχι μόνο από άγριελιές, παράγουν υποκείμενα κατάλληλα να δεχτούν εμβόλια καλλιεργούμενων ποικιλιών από παραγωγικών δένδρων. Από τα εμβολιασμένα σπορόφυτα δημιουργούνται δενδρύλλια, τα οποία θεωρείται ότι αναπτύσσονται από την αρχή πλούσιο ριζικό σύστημα, αφού οι ρίζες τους κατανέμονται ομοιόμορφα σε όλο το μήκος του ριζικού άξονα, έτσι ώστε όταν φυτευτούν απλώνονται-εισχωρούν βαθιά στο έδαφος. Έτσι, τα εμβολιασμένα δενδρύλλια ελιάς θεωρείται ότι έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν τις δύσκολες εδαφοκλιματολογικές συνθήκες όταν εγκατασταθούν στο χωράφι, καθώς και τους δυσμενείς παράγοντες όπως είναι π.χ. τα άλατα, η κακή απο-

στράγγιση, ενώ ταυτόχρονα έχουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα σε ιώσεις, σε νηματώδεις ή μυκητολογικές ασθένειες.

Η συλλογή του ελαιόκαρπου για την εξαγωγή των πυρήνων γίνεται τους χειμωνιάτικους μήνες και φυσικά ο καρπός πρέπει να είναι αρκετά ώριμος για να έχει σχηματιστεί πλήρως το ενδοκάρπιο (ψίχα). Τα δέντρα που έχουν επιλεγεί για να αποτελέσουν το «μητρικό υλικό» διατηρούνται σε άριστη κατάσταση, έτσι ώστε να μην υπάρχουν μεγάλες απώλειες και οι σπόροι να δίνουν ικανοποιητικό ποσοστό βλαστικότητας στο σπορείο.

Μετά το μάζεμα, από τους καρπούς παραλαμβάνονται εύκολα οι πυρήνες με ειδικά μηχανήματα εκπυρήνωσης. Στη συνέχεια οι πυρήνες πλένονται με άφθονο νερό, στεγνώνουν, αποθηκεύονται και διατηρούνται σε σκιερό μέρος με κατάλληλη υγρασία και την Άνοιξη στρωματώνονται. Το Φθινόπωρο οι σπόροι φυτεύονται σε σπορεία, τα οποία έχουν κατάλληλο υπόστρωμα ανάπτυξης. Στο διάστημα αυτό το ξυλώδες ενδοκάρπιο έχει ανοίξει και είναι έτοιμο για φύτευμα. Τα σπορόφυτα παραμένουν στα σπορεία περίπου για ένα έτος και κατόπιν φυτεύονται τότε σε σακουλάκια ή γλαστράκια, τα οποία τοποθετούνται σε μόνιμη θέση, μέχρι να εμβολιαστούν. Τα σπορόφυτα όταν μεταφυτεύονται πρέπει να έχουν δημιουργήσει ριζικό σύστημα τέτοιο ώστε να είναι ασφαλής και επιτυχημένη η μεταφύτευσή τους. Μετά τη μεταφύτευση, το στέλεχος τους πρέπει να αποκτήσει το κατάλληλο πάχος, έτσι ώστε ο εμβολιασμός τους να πραγματοποιηθεί με επιτυχία. Μέσα σε ένα έτος από τον εμβολιασμό, τα φυτά είναι έτοιμα να φυτευτούν στο χωράφι.

* Ο κ. Σωτήρης Σαλής είναι Φυτωριολόγος Ελιάς και Εσπεριδοειδών
 ** ΦΩΤΟ: «Ελαιοπαραγωγή»